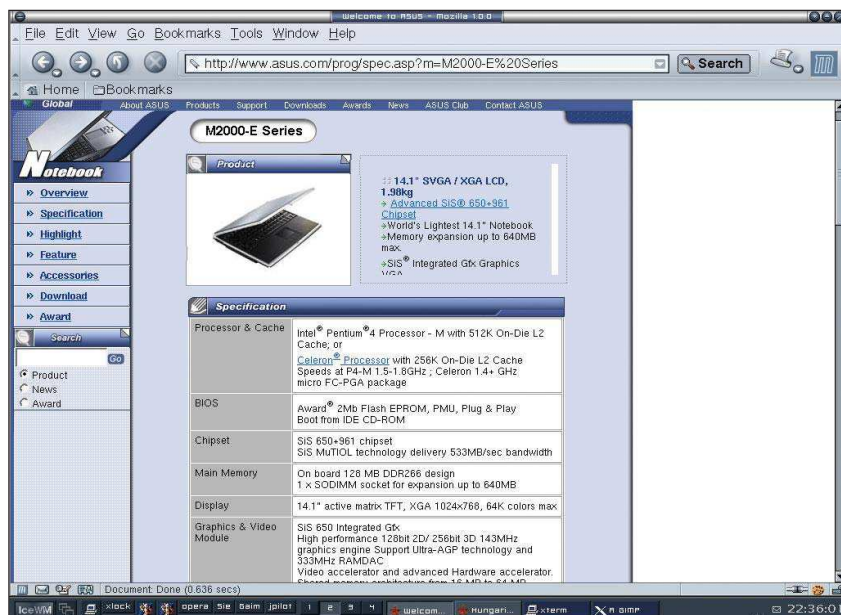

Melyiket válasszam?

Azt amelyik biztosan megy Linux alatt: az Asus M2400E-t.

Egy ismerős cégénél merült fel nem is olyan régen a választás kérdése. Felvettek egy új embert egy új állásba, és rögtön azzal a nehézséggel kerültek szembe, hogy milyen notebookot is kapjon. Mivel programmérnökként sokat tartózkodik külső munkán, csak és kizárólag egy hordozható gép a megoldás. Nagy szerencsájukra óriási a kínálat, Linux-szempontról azonban a hazai helyzet változatlan. Az eladók döntő többsége ugyan már nem próbál meg a „Jó napot kívánok! Megy az a gép Linuxszal?” kérdés hallatán elmene-külni, hanem vagy egyenesen megmondja, hogy nem tudja, vagy neki minden mindegy alapon azt feleli: „Igen, naná”. Mindenki döntse el, melyik a jobb. A kérdés tehát továbbra is az, hogy megvegyem-e a nagyjából húsz száze-lékkal drágább hordozható gépet, ami-ben olyan alkatrészek sorakoznak, ame-lyek 99 százalékban Linux-megfelelők, vagy kockáztassak? A válasz a követ-kező: vegyük meg a kockázatos gépet, de csak ha legfeljebb négy munkanap alatt közepes kínládás mellett gépet lehet belőle varázsolni. Ez azonban kizá-rólag vállalkozó kedvű vásárlóknak ajánlható, vagy azok számára, akik – ha nem megy rajta a Linux – a másik rendszerrel használják majd. Számomra azonban ez nem elfogadható, mivel szerencsére már vagy hat éve csak Linuxot használok.

Így el is ballagtam a Sowah nagykeres-ke-désbe, és költsönkértem egy új típusú noteszgépet. Itt a nem sok jóval kecse-gtető Asus M2400E-t kínálták, amiben szá-mos alaplap SIS lapka van. Két évvel eze-lőtt a nagykereskedés ajtajából visz-szaforodtam volna, hogy ezt ki sem pró-bálom, mivel úgysem fog menni. Ugyan-akkor két év a Linux-meghajtók piacán körülbelül öt normál évnek felel meg. Bevallom őszintén, a polcokon lévő gé-peket böngészve a 10-12" képátmérőjű, 1 kg-os gépeket kerestem, hiszen szere-tem mindenhova elvinni a masinámat. A kereskedő azonban felvilágosított, hogy bár az Asus gyárt ilyen gépeket is, hozzánk nem szállítják – a magyar igé-nyeknek ugyanis a nagy LCD-vel bíró, közepes tömegű, azonban alapki-

építésben sok extrát tartalmazó gép felel meg leginkább. Az M2400E egy 1,9 kg össztömegű, 14"-os LCD-jű gép. Valóban nem nehéz, de van benne minden földi jó: DVD-olvasó, CD-újrairó, párhuzamos kapu, infrakapu, USB-kapu stb. Egy gyors metrózás után remegő kezekkel billentyűztem be a legnagyobb linux laptopoldal oldal címét. Rövid keresgélés után meg is találtam: igen, előttem egy német srác már felküzdött egy SuSE 7.2-es változatot egy ilyen gépre. Leírásából arra következtettem, hogy nem lesz nagy ügy. Nos, aki nekikezd, annak mindenképpen ajánlom, hogy első körben egy monitorra kösse ki a képet. Ugyanis még a 2.4.20-as rendszermag sem a megfelelő kerettárazó (framebuffer) eszközvezérlőt tartalmazza a SIS vi-

deokártyához, így a Debian telepítő alja (ahol többnyire a választógombok vannak) mindig kicsúszik az LCD-ről. Ren-des monitoron nézve sem tökéletes a helyzet, de ott legalább el lehet jutni odáig, hogy alapterepítést kapjunk. Min-denfajta rendszermag-fordítgatás után sem kaptam rendes képet: hol kicsúszott, hol pedig mintha egy kifogyott szalagú mátrixnyomtatóból származó képet lát-tam volna. Rövid küzdelem után felhív-tam egy ismerősömet, aki egy héten keresztül már küzdött hasonló nehézség-gel. Két perc múlva az eredmény egy nem hivatalos SIS-rendszermagfoltra való hivatkozás volt. Hozzávetőlegesen tíz perccel ezután legalább már a konzol-on olvasható, sőt kifejezetten szép betű-készlettel jelentek meg a feliratok. Ezek-után gyerekjáték volt az X 4.2-es változa-tához egy hasonló foltot találni, aminek segítségével nagyjából tíz perc alatt töké-letes 1024x768-as képet sikerült előváráz-solni. Ahogyan a rendőrségi helyszí-nelők jegyzeteiben szokott szerepelni, „innentől kezdve az események felgyorsultak”. Az lspci program segítségével megál-lapítottam, hogy egy Systems [SiS] SiS7012 PCI Audio Accelerator hangkár-ttyával nézek farkasszemet. A 2.4.20-as

rendszerem ezt remekül támogatja. Azt lehet mondani, hogy mintegy két óra alatt egy olyan megbízhatóan működő rendszert tudtam felállítani, amiben csak a 56 K-s Winmodem nem működött – azóta viszont ezt is sikerült felélesztenem. Sajnos a nem hivatalos Winmodem-támogatást csak 2.4.18-as rendszeremre fordították le, és a körülbelül 1 MB-os forrás, amiből tetszőleges változathoz lehetne fordítani, csak 2 teljes nap alatt csurgott le az egyik gépemre, ami mellesleg a BIX hálózatán csücsül. De megérte, mert hozzátétve tíz perc alatt az is elkezdett muzsikálni. Nos, nézzük akkor részletesen!

A VGA konzol és az X beállítása

Egy Silicon Integrated Systems [SiS]: Unknown device 6325 nevű eszközzel kell felvennünk a küzdelmet, amihez a <http://www.winischhofer.net/linuxsis630.shtml> címen találunk konzolfoltot. A leírás rendkívül egyértelmű, de a foltozás után azért egy rendszermagfordítás szükséges hozzá. Az X foltozása is egy egyszerű cp parancs, ugyanis csak egyetlen SO-meghajtót kell bemásolni a megfelelő könyvtárba – ez a *readme.txt* állományban egyértelműen le van írva. Utána a dpkg-reconfigure xserver-xfree8 parancs kiadásával hamar túleshetünk a dolgon. A végeredmény: borotvaéles X és gyönyörű konzolbetűk.

Hangkártya

A 2.4.20-as rendszermagban található „gyári” Intel ICH (i8xx), SiS 7012, nVidia nForce Audio or AMD 768/811x lehetőséggel tökéletes hangminőség érhető el.

Hálózati kártya

Ugyancsak a 2.4.20 rendszermagban a – SiS 900/7016 PCI Fast Ethernet Adapter support bekapcsolása után azonnal használhatjuk.

USB és IrDa

Az USB- és IrDa-támogatás beállítása egyszerű feladat, akinek azonban gondja lenne az alaplapi IrDával vagy a 2.0-s USB-vel, az a <http://www.guska.hu> címen megtalálhatja beállításuk módjait. Érdemes megemlíteni, hogy a gyári csomagban egy ajándék optikai egér bújik meg, amit Input Core eszközként fordítva tudunk használni – nagyon hasznos darab.

Szoftmodem

A <http://www.linuxant.com/drivers/hcf/downloads-license.html> oldalról a

változatfüggetlen forráskódot érdemes letölteni, ami hozzáfordítja magát a pillanatnyi rendszermaghoz. Hogy ne legyen minden tökéletes, az APM sajnos egyik rendszermaggal sem működik, ezért az apmd sem tudja irányítani a gépet. Az ACPI-támogatás viszont nagyon ígéretes. A rendszermagba belefordítva és az acpid-t telepítve legalább a *soft off* szolgáltatás és a belső akkumulátor figyelését el tudjuk érni. Aprópó, az elem közel 3,5 órás üzemidőt nyújt számunkra, akár DVD-nézegetés közben is. Ha hajlandóak vagyunk játszadózni egy kicsit, és felrakjuk a legújabb fejlesztői 2.5-ös rendszermagot, akkor a benne lévő ACPI-támogatással egy

```
echo "xy MHz" /proc/acpi/...."
```

parancs révén akár a processzor órajelét is meg tudjuk változtatni.

WLAN

Nem is olyan régen az FSF.hu aktivistái az LME jóvoltából kint jártak Hamburgban, az Openoffice.org első tanácskozásán. Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy magam is részt vettem a rendezvényen. Az eseményről az előző Linuxvilágban lehetett olvasni, *Verők István* tollából. Így most csak arra térnék ki, hogy milyen érzés volt ősembernek érezni magunkat olyanok társágában, akik mind fejlett módszereket használnak. A konferenciaszervezők rendkívüli módon ügyeltek arra, hogy a világ minden részéről egybegyűlt „fontos emberek” gond nélkül hozzá tudjanak férni az Internethez. Így rendelkezésünkre állt több nagy teljesítményű Sun munkaállomás és WLAN-hozzáférés, természetesen UTP-kábeles csatlakozás is. Mivel szinte mindenkinek volt WLAN PCMCIA kártyája, nem fordítottak túl nagy figyelmet az UTP-s csatlakozókra. Mi is póru jártunk, ugyanis vagy félóra keresgélésünkbe telt, mire találtunk egy jelölt csatlakozási pontot, ahol viszont 220 V nem volt. Nem beszélve arról, hogy szereplésük közben az előadók WLAN segítségével az Internetet a terem bármely pontjából használhatták, így *Miguel de Icaza* is bemutatott egy SmartMoney weboldalt. Nos, ott megfogadtam, hogy a legközelebbi konferenciára én is beszerzek egy WLAN-adaptert. Ezek ára az elmúlt időszakban elérhető lett, egy PCMCIA-s változat ára 13–20 ezer forint között mozog. Az Asusnál árulnak olyan változatot az M2400E-ből, amiben van ilyen; bár az utólagos beépítési lehetőség

ebben is adott, nem érdemes élni vele, ugyanis a többszörösét kóválhatja egy PCMCIA-s modell árának. A nagykereskedésben kértem is egy Asus 11 Mbit/s PCMCIA-s modellt, aminek már a dobozára is rá van írva, hogy működik Linuxszal. A meghajtóprogramot a <http://www.linux-wlan.com> oldalról lehet hozzá megszerezni, a <http://www.hup.hu> oldalon pedig egy színvonalas beüzemelési útmutató található.

Összegzés

Az Asus M2400E rendkívül hasznos útitárs, amiben ugyan minden SIS alapú, de remekül működésre bírható. Érdemes viszont megemlíteni, hogy nagy terhelés esetén a gép szinte megvonja tőlünk a vezérlés lehetőségét. Például egy nagy sávsebességű letöltés esetén 2 MB/s-nál az egér akadozik, és a videofrissítés akár soronkénti is lehet. Hiába a Pentium 4-es teljesítmény, a sok eszköz (VGA, hangkártya) azonos IRQ-t használ, és falja a processzorunkat. Ugyanekkora asztali gép – például egy Intel Ether Express hálózati kártya – esetében 2 MB/s-os letöltésnél még egy Pentium III-as esetén is tudok teljes képernyős filmeket nézni, hiszen a hálózati kártya saját processzorral rendelkezik, így nem programból kell emulálni.

Varga S. Csaba

(guska@guska.hu)

Az 1.1-es Slackware óta linuxozik. Kedvtelése közé tartozik a fotózás és a Linux telepítése PDA-kra. Legszívesebben a Gerecsében túrázik a barátaival.

KAPCSOLÓDÓ CÍMEK

Linux-laptopoldal

<http://www.linux-laptop.net>

SIS VGA meghajtó

<http://www.winischhofer.net/linuxsis630.shtml>

HCF szoftmodemmeghajtó

<http://www.linuxant.com/drivers/hcf/downloads-license.html>

Processzor-órajelállítás

http://privat.uwe-schlenther.de/linux_m2400.html

Wlan Driver

<http://www.linux-wlan.com>

Asus nagykereskedés

<http://www.sowah.hu>